

**การพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการ
และเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ¹**

**Professional Development of Librarians at the Office of Academic Resource
and Information Technology, Rajabhat Universities**

อัมรินทร์ แก้วกองทรัพย์²

Amarin Kaewkongsap

ชุตินา สัจจามันท์³

Chutima Sacchanand

จันทิมา เขียวแก้ว⁴

Jantima Kheokao

---

¹ บทความจากวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีการศึกษา 2558

² นิสิตปริญญาโท แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
E-mail: amarin.kae@hotmail.com

³ Ph.D., ศาสตราจารย์ แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
E-mail: chutimastou@gmail.com

⁴ Ph.D., รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
E-mail: k_jantima@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สถานภาพทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สภาพการพัฒนาทางวิชาชีพ ปัญหาและอุปสรรค ความต้องการการพัฒนาทางวิชาชีพ และแนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สังกัดสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บรรณารักษ์สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่ง จำนวนทั้งหมด 247 คน และ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิชาชีพบรรณารักษ์ จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามบรรณารักษ์ และแบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุ 31-35 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาบรรณารักษศาสตร์/สารนิเทศศาสตร์/สารสนเทศศาสตร์ สถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย รับผิดชอบงานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ และมีระยะเวลาทำงาน 1-5 ปี สภาพการพัฒนาวิชาชีพ บรรณารักษ์ พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้และนำมาใช้พัฒนางาน โดยการใช้อีเลิร์นนิ่งออนไลน์ ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ ความต้องการในการพัฒนาวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก รูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และการประชุม/สัมมนา หัวข้อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานห้องสมุด การบริการและเผยแพร่ และการจัดเก็บ/การค้นคืนสารสนเทศ แนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับบรรณารักษ์ ประกอบด้วย รูปแบบหัวข้อ และสถาบันที่จัดกิจกรรมการพัฒนาทางวิชาชีพบรรณารักษ์ บทบาทของบรรณารักษ์ บทบาทของผู้บริหารห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา และสมาคม/องค์กรวิชาชีพ

Abstract

The objectives of this research were to study the professional status and conditions of the development of librarians, problem, obstacles, and needs for professional development, and guidelines for professional development of librarians at the Office of Academic Resources and Information Technology from 40 Rajabhat universities. The population and samples in this study were 247 librarians and 10 professional experts selected by purposive sampling. The data were collected by questionnaire and analyzed and presented through frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The results showed that most librarians were female with 31 to 35 years old, bachelor's degree of Library Science or Information Science, and they were university staff with responsibility of library resources' classification and cataloguing. Their periods of employment were between 1 to 5 years. In condition of the professional development, it was found that most of librarians aimed to use knowledge to develop their work and enhance knowledge by online learning. In term of the problems and obstacles, they were at the moderate level, with the highest mean on foreign language skills. In addition to librarians' needs for professional development, they were at a high level. The pattern got three highest score for example study trip, training, and meeting/seminar, topics to use information technology at library, service and publication, and information storage and digital retrieval. The guidelines for professional development included topic, pattern, and service provided by organization, as well as role of

librarian, administrator, institution, and professional associations/organizations.

คำสำคัญ: การพัฒนาทางวิชาชีพ บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ

Keyword: Professional development. Academic librarians. Rajabhat universities

บทนำ

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทำให้โลกก้าวสู่สังคมดิจิทัล การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางวิชาชีพและบทบาทของบรรณารักษ์ มีความต้องการและความคาดหวังบทบาทและสมรรถนะใหม่ของบรรณารักษ์ โดยเฉพาะในบริบทของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้การศึกษาอุดมศึกษาเป็นพลังขับเคลื่อนที่ตอบสนองความต้องการของสังคม โดยห้องสมุดและบรรณารักษ์เป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการปรับเปลี่ยน การพัฒนาทางวิชาชีพ (Professional Development: PD) เป็นเครื่องมือสำคัญของการพัฒนาบทบาทและสมรรถนะของบรรณารักษ์ การพัฒนาทางวิชาชีพและเป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Pan; & Hovde. 2010: Online) เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ทันทีกับความก้าวหน้าของวิทยาการ และการเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพ ช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป (Woolfs. 2005: 22)

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่า การพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาใช้พัฒนางานให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิชาชีพ (ชัตติยา ทองทา. 2543; เบญจวรรณ รัชังภัย. 2547) ปัญหาและอุปสรรคของบรรณารักษ์ในการพัฒนาทางวิชาชีพคือ ขาดทักษะภาษาต่างประเทศ (กาญจน์หทัย ศรีบุญเรือง. 2552; วิไลวรรณ รัตนพันธ์. 2547; ศุภรชชตรา แสนวา. 2542; Fisher. 2001) รูปแบบการพัฒนาทางวิชาชีพที่ต้องการ คือ การศึกษาดูงาน (ชัตติยา ทองทา. 2543; เบญจวรรณ รัชังภัย. 2547; มลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ. 2538) การฝึกอบรม (ชัตติยา ทองทา. 2543; เหมลิมศักดิ์ ชูปวา. 2541; วรรณยา เกลยปราชญ์; และ อรุณช เศวตรัตยเสถียร. 2556; ศุภรชชตรา แสนวา. 2542; Babu; Vinayagamoorthy; & Gopalakrishnan. 2007; Baro; Eze; & Nkanu. 2013; Haneefa; & Abdul Shukkoor. 2010; Mahmood; & Khan. 2007; Mathew; & Baby. 2011) การประชุม/สัมมนาทางวิชาการ (ระวีวรรณ สัมฤทธิ์. 2556; สรญา ไกรลาสสุวรรณ. 2531) และต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาจัดกิจกรรม (วรรณยา เกลยปราชญ์; และ อรุณช เศวตรัตยเสถียร. 2556)

จากสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว และความสำคัญของการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยกลุ่มใหม่พัฒนามาจากสถาบันฝึกหัดครู วิทยาลัยครู สถาบันราชภัฏ และมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มีโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในมหาวิทยาลัย โดยสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นหน่วยงานสนับสนุน มีฐานะเทียบเท่าคณะ มีโครงสร้าง 2 ส่วน ประกอบด้วย ห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ (ราชกิจจานุเบกษา. 2547: ออนไลน์) และเนื่องจากยังไม่มียางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏโดยตรง ผู้วิจัยในฐานะบรรณารักษ์ จึงมีความสนใจศึกษาการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในการวางแผนพัฒนาบรรณารักษ์อย่างมีระบบ ให้มีทักษะความรู้ความสามารถและมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการสร้างวัฒนธรรมและเป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ ในการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพของตนเองอันจะนำไปสู่การพัฒนาสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศและมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนางานทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
4. เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนางานทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนางานทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มที่ 1 บรรณารักษ์สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ บรรณารักษ์ซึ่งมีวุฒิการศึกษาขั้นต่ำปริญญาตรีบรรณารักษศาสตร์/สารนิเทศศาสตร์/สารสนเทศศาสตร์ ทั้งหมดจำนวน 247 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมด กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิชาชีพ จำนวน 10 คน สุ่มแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด ประกอบด้วย ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารห้องสมุด อาจารย์ผู้สอนทางด้านบรรณารักษ์ อาจารย์ผู้สอนทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และบรรณารักษ์ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนางานทางวิชาชีพของบรรณารักษ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามบรรณารักษ์และแบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ

- 2.1 แบบสอบถามบรรณารักษ์ จำแนกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ ตอนที่ 2 สภาพการพัฒนางานทางวิชาชีพ ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางวิชาชีพ ตอนที่ 4 ความต้องการการพัฒนางานทางวิชาชีพ และตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

- 2.2 แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นข้อคำถามแนวทางการพัฒนางานทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำแนกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ 1) รูปแบบการพัฒนา 2) หัวข้อการพัฒนา 3) สถาบันที่จัด และ 4) บทบาทผู้เกี่ยวข้อง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำหนังสือขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง และขอความร่วมมือกับบรรณารักษ์ ประจำสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการเก็บข้อมูลในแต่ละมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยแจกแบบสอบถามไป จำนวน 247 ฉบับ และได้รับกลับคืนมา จำนวน 218 ฉบับ ซึ่งเป็นฉบับที่สมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 88.26 ส่วนการแจกแบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ ทำโดย หนังสือขอความอนุเคราะห์พิจารณาเร่งแนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพที่เหมาะสมของบรรณารักษ์ ในการเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน โดยแจกแบบสอบถามไป จำนวน 10 ฉบับ และได้รับกลับคืนมา จำนวน 8 ฉบับ ซึ่งเป็นฉบับที่สมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 80.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทางวิชาชีพ สภาพการพัฒนางานทางวิชาชีพ ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการพัฒนางานทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลข้อคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

และนำเสนอตามประเด็นในรูปความเรียงเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. **สถานภาพทางวิชาชีพของบรรณารักษ์** พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 192 คน (ร้อยละ 88.1) อายุ 31 - 35 ปี จำนวน 64 คน (ร้อยละ 29.4) วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีบรรณารักษศาสตร์/สารสนเทศศาสตร์/สารสนเทศศาสตร์ จำนวน 190 คน (ร้อยละ 87.2) และวุฒิการศึกษาปริญญาโท จำนวน 28 คน (ร้อยละ 12.8) สถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย จำนวน 157 คน (ร้อยละ 72.0) เมื่อจำแนกตามงานที่รับผิดชอบ พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่รับผิดชอบงานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ จำนวน 88 คน (ร้อยละ 40.4) ระยะเวลาทำงานในตำแหน่งบรรณารักษ์ที่สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ 1-5 ปี จำนวน 71 คน (ร้อยละ 32.6)

2. **สภาพการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์** พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาทางวิชาชีพเพื่อเพิ่มพูนความรู้ จำนวน 205 คน (ร้อยละ 94.0) รองลงมา คือ เพื่อนำมาใช้พัฒนางาน จำนวน 204 คน (ร้อยละ 93.6) และเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ จำนวน 198 คน (ร้อยละ 90.8) ตามลำดับ

บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เคยพัฒนาทางวิชาชีพด้วยรูปแบบการใช้สื่อสังคมออนไลน์จำนวน 198 คน (ร้อยละ 90.8) รองลงมา คือ การประชุม/สัมมนาทางวิชาการ จำนวน 158 คน (ร้อยละ 72.5) และการฝึกอบรม จำนวน 150 คน (ร้อยละ 68.8) ตามลำดับ รูปแบบการพัฒนาทางวิชาชีพที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วม คือ การเป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์การ/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ จำนวน 212 คน (ร้อยละ 97.2) รองลงมา คือ การเป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ จำนวน 201 คน (ร้อยละ 92.2)

เมื่อจำแนกตามกิจกรรมการพัฒนาทางวิชาชีพ สรุปได้ดังนี้

1) การประชุม/สัมมนาทางวิชาการ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เข้าประชุม/สัมมนาทางวิชาการ จำนวน 158 คน (ร้อยละ 72.5) โดยเข้าประชุม/สัมมนา 3 ครั้ง จำนวน 51 คน (ร้อยละ 32.3) หัวข้อการบริการและเผยแพร่ จำนวน 102 คน (ร้อยละ 64.6) จัดโดยสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 158 คน (ร้อยละ 100) ระยะเวลา 2 วัน จำนวน 89 คน (ร้อยละ 56.3) และสถาบันต้นสังกัดเป็นแหล่งทุนทั้งหมด จำนวน 158 คน (ร้อยละ 100)

2) การฝึกอบรม บรรณารักษ์ส่วนใหญ่พัฒนาทางวิชาชีพด้วยการฝึกอบรม จำนวน 150 คน (ร้อยละ 68.8) โดยการฝึกอบรม 1 ครั้ง จำนวน 57 คน (ร้อยละ 38.0) หัวข้อการจัดเก็บ/การค้นคืนสารสนเทศ จำนวน 95 คน (ร้อยละ 63.3) จัดโดยสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 150 คน (ร้อยละ 100) ระยะเวลา 1 วัน จำนวน 150 คน (ร้อยละ 100) และสถาบันต้นสังกัดเป็นแหล่งทุนทั้งหมด จำนวน 150 คน (ร้อยละ 100)

3) การศึกษาดูงานทางวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้อง บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ศึกษาดูงานทางวิชาชีพหรือที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาดูงาน 1 ครั้ง จำนวน 80 คน (ร้อยละ 59.7) หัวข้อการบริหาร จำนวน 77 คน (ร้อยละ 57.5) สถาบันที่ศึกษาดูงานคือ สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 133 คน (ร้อยละ 99.3) เคยศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน 23 คน (ร้อยละ 17.2) และสถาบันต้นสังกัดเป็นแหล่งทุนทั้งหมด จำนวน 134 คน (ร้อยละ 100)

4) การหมุนเวียนงาน บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เคยได้รับการหมุนเวียนงานจำนวน 87 คน (ร้อยละ 39.9) งานเดิมคือ งานวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการ จำนวน 30 คน (ร้อยละ 34.5) งานใหม่ คือ งานบริการผู้ใช้ จำนวน 34 คน (ร้อยละ 39.1) และมีการปฐมนิเทศในงานที่หมุนเวียน จำนวน 22 คน (ร้อยละ 100) ระยะเวลาการปฐมนิเทศ 1 วัน จำนวน 12 คน (ร้อยละ 54.6)

5) ระบบพี่เลี้ยง/การสอนงาน บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เคยได้รับคำแนะนำหรือมีพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงาน จำนวน 97

คน (ร้อยละ 44.5) งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศและการบริการผู้ใช้ จำนวนเท่ากัน 32 คน (ร้อยละ 33.0) และเคยให้คำปรึกษาแนะนำหรือเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานให้ผู้อื่น จำนวน 96 คน (ร้อยละ 44.0) ในงานบริการผู้ใช้ จำนวน 29 คน (ร้อยละ 30.2)

6) การเป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ/วิชาชีพ จำนวน 201 คน (ร้อยละ 92.2) และบรรณารักษ์ส่วนน้อยที่เป็นสมาชิกสมาคมวิชาการ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จำนวน 17 คน (ร้อยละ 7.8)

7) การเป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์กร/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์กร/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ จำนวน 212 คน (ร้อยละ 97.2) และบรรณารักษ์ส่วนน้อยเป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์กร/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ ในกิจกรรมของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 1.83)

8) การศึกษาต่อ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อ จำนวน 157 คน (72.0) และบรรณารักษ์ส่วนน้อยที่ศึกษาต่อ จำนวน 61 คน (ร้อยละ 28.0) ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์/สารสนเทศศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ จำนวน 52 คน (ร้อยละ 88.1) และสถาบันต้นสังกัดเป็นแหล่งทุน จำนวน 35 คน (ร้อยละ 57.4)

9) การเป็นวิทยากร บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นวิทยากร จำนวน 142 คน (ร้อยละ 65.1) และบรรณารักษ์ส่วนน้อยที่เป็นวิทยากร จำนวน 76 คน (ร้อยละ 34.9) หัวข้อการจัดเก็บ/การค้นคืนสารสนเทศ จำนวน 42 คน (ร้อยละ 55.3) สถาบันที่จัด คือ สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 103 คน (ร้อยละ 99.0) ใช้ระยะเวลา 1 วัน จำนวน 64 คน (ร้อยละ 84.2)

10) การผลิตผลงานทางวิชาการ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่เคยผลิตผลงานทางวิชาการ จำนวน 181 คน (ร้อยละ 83.0) และบรรณารักษ์ส่วนน้อยที่ผลิตผลงานทางวิชาการ จำนวน 37 คน (ร้อยละ 17.0) มีผลงานวิจัย จำนวน 31 คน (ร้อยละ 14.2) โดยเป็นหัวหน้าโครงการ จำนวน 16 คน (ร้อยละ 51.6) และมีผลงานคู่มือ จำนวน 29 คน (ร้อยละ 13.3) สถาบันต้นสังกัดเป็นแหล่งทุน จำนวน 27 คน (ร้อยละ 87.1)

11) การจัดการความรู้ในองค์กร บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่เคยพัฒนาทางวิชาชีพในรูปแบบการจัดการความรู้ในองค์กร จำนวน 143 คน (ร้อยละ 65.6) และบรรณารักษ์ส่วนน้อยพัฒนาทางวิชาชีพในรูปแบบการจัดการความรู้ในองค์กร จำนวน 75 คน (ร้อยละ 60.0) หัวข้อการบริหาร จำนวน 45 คน (ร้อยละ 60.0) ระยะเวลา 1 วัน จำนวน 63 คน (ร้อยละ 84.0)

12) การเรียนรู้ออนไลน์ พบว่าบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่เคยพัฒนาทางวิชาชีพในรูปแบบการเรียนรู้ออนไลน์ จำนวน 198 คน (ร้อยละ 90.8) และบรรณารักษ์ส่วนน้อยเคยพัฒนาทางวิชาชีพในรูปแบบการเรียนรู้ออนไลน์ จำนวน 20 คน (ร้อยละ 9.2) ในรูปแบบบทเรียนออนไลน์ จำนวน 18 คน (ร้อยละ 8.3) หัวข้อการบริหาร จำนวน 9 คน (ร้อยละ 50.0) จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) จำนวน 16 คน (ร้อยละ 88.5) ระยะเวลา 3 ชั่วโมง จำนวน 16 คน (ร้อยละ 88.5) โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย จำนวน 18 คน (ร้อยละ 100)

13) การใช้สื่อสังคมออนไลน์ บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 198 คน (ร้อยละ 90.8) โดยใช้เฟซบุ๊ก จำนวน 192 คน (ร้อยละ 88.1)

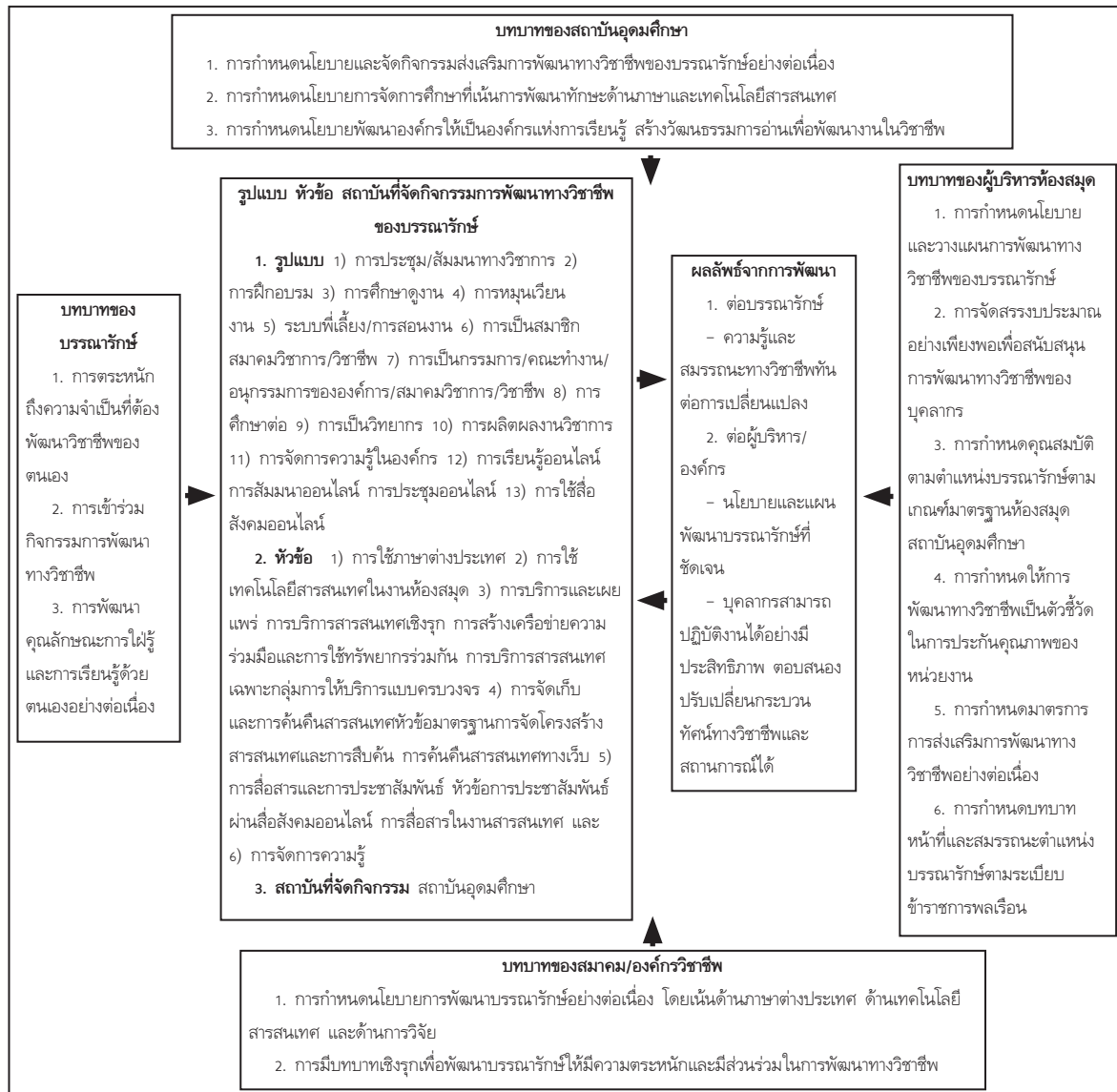
3. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ พบว่า บรรณารักษ์มีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางวิชาชีพโดยรวมระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยปัญหาและอุปสรรคด้านส่วนบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดของระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารของสำนักวิทยบริการ ($\bar{X} = 3.16$) ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดระดับของปานกลาง คือ ด้านหน่วยงานที่จัด ($\bar{X} = 3.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดระดับมาก คือ ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ ($\bar{X} = 3.56$) ซึ่งเป็นรายการเดียวที่มีค่าเฉลี่ยระดับมาก รองลงมา คือ งบประมาณ ($\bar{X} = 3.48$) และเงินทุนสนับสนุน (ในกิจกรรมที่ต้องใช้เงิน

สนับสนุน) ($\bar{X} = 3.43$) ตามลำดับ ปัญหาและอุปสรรคที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลาง คือ สุขภาพ ($\bar{X} = 2.56$)

4. ความต้องการการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ พบว่า บรรณารักษ์มีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทางวิชาชีพ โดยรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) โดยรูปแบบที่บรรณารักษ์ต้องการเข้าร่วมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ การศึกษาดูงาน ($\bar{X} = 4.20$) การฝึกอบรม ($\bar{X} = 4.12$) และการประชุม/สัมมนาทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.00$) หัวข้อการพัฒนาทางวิชาชีพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานห้องสมุด ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมา ค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ การบริการและเผยแพร่ และการจัดเก็บ/การค้นคืนสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ การจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัล ($\bar{X} = 4.11$) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้สารสนเทศและส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาห้องสมุดดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.10$) สถาบันที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ต้องการให้จัดกิจกรรมการพัฒนาทางวิชาชีพ คือ สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 59 คน (ร้อยละ 27.1) รองลงมา คือ สมาคมวิชาชีพ จำนวน 46 คน (ร้อยละ 21.1) และน้อยที่สุด คือ หน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 24 คน (ร้อยละ 11.0)

5. แนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พัฒนาจากผลการศึกษาสถานภาพของบรรณารักษ์ สภาพการพัฒนาทางวิชาชีพ ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางวิชาชีพ และความต้องการการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ และผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒินำเสนอแนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ ประกอบด้วย รูปแบบ หัวข้อ และสถาบันที่จัดกิจกรรม การพัฒนาทางวิชาชีพสำหรับบรรณารักษ์ บทบาทของบรรณารักษ์และผู้เกี่ยวข้องคือ สถาบันอุดมศึกษา สมาคม/องค์กรวิชาชีพ ผู้บริหารห้องสมุด โดยมีผลลัพธ์จากการพัฒนาต่อบรรณารักษ์ ต่อผู้บริหาร/องค์กร ดังภาพประกอบ 1

แนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพสำหรับบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ภาพประกอบ 1 แนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับบรรณารักษ์สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจสำหรับกรอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ของการพัฒนาทางวิชาชีพเพื่อเพิ่มพูนความรู้ การนำมาใช้พัฒนางาน และการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ สอดคล้องกับจรรยาบรรณบรรณารักษ์ (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. 2552: ออนไลน์) ที่กำหนดไว้ว่าบรรณารักษ์ต้องศึกษา แสวงหาความรู้ตามมาตรฐาน และพัฒนา

ตามนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในวิชาชีพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ที่กำหนดว่าบุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ควรมีโอกาสได้รับการศึกษา ฝึกอบรม รวมทั้งได้รับการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพระดับสูงอย่างสม่ำเสมอให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ (ทบทวมหาวิทยาลัย. 2544: 3)

2. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดระดับมาก คือ ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ สอดคล้องกับผลการวิจัยของอัญมณี ศรีวีชรินทร์ (2553) วรรณยา เฉลยปราชญ์ และอรนุช เศวตรัตยเสถียร (2556) ที่พบว่า บรรณารักษ์มีปัญหาการใช้ภาษาต่างประเทศ และข้อเสนอแนะของฟิชเชอร์ (Fisher. 2001) ที่ระบุว่าบรรณารักษ์ควรพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้ การตอบรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งกำหนดภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการ และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2558: ออนไลน์) โดยมีเป้าหมายหลักเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนเน้นกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงานพัฒนาความรู้และทักษะด้านภาษาต่างประเทศและภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผู้เรียน บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา

3. ความต้องการการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ พบว่า รายการความต้องการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สามอันดับแรก คือ การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม และการประชุม/สัมมนาทางวิชาการ โดยการศึกษาดูงาน เป็นรูปแบบเดิมที่ยังได้รับความสนใจอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับผลการวิจัยของมลิวลีย์ ประดิษฐ์ธีระ (2538) ชัตติยา ทองทา (2543) และเบญจวรรณ ระวังภัย (2547) ที่พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาจำนวนมากที่สุดต้องการศึกษาดูงาน และบรรณารักษ์จำนวนรองลงมาต้องการเข้าฝึกอบรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของเฉลิมศักดิ์ ชูปวา (2541) ศุภรชชตรา แสนวา (2542) วรรณยา เฉลยปราชญ์ และอรนุช เศวตรัตยเสถียร (2556) ฮานีฟา และอับดุล ชุกกูร์ (Haneefa: & Abdul Shukkoor. 2010) แมทธิว และเบบี้ (Mathew: & Baby. 2011) และแบโร เอซซ และคานู (Baro: Eze: & Nkanu. 2013) พบว่า กิจกรรมการพัฒนาที่บรรณารักษ์ต้องการเข้าร่วม ได้แก่ การฝึกอบรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาบุคลากรโดยการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติจริง ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ทักษะหรือความชำนาญ ขณะเดียวกันได้ติดตามพัฒนาการที่เกิดขึ้นในวิชาชีพได้อย่างทันสมัย นอกจากนี้ยังช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือทัศนคติในการทำงานด้วย (สุติมา สัจจานันท์. 2551: 180) ส่วนรูปแบบการประชุม/สัมมนาทางวิชาการ พบว่า บรรณารักษ์ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการประชุม/สัมมนาทางวิชาการในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสนธยา ไกรลาสสุวรรณ (2531) ระวีวรรณ สัมฤทธิ์ (2556) พบว่า กิจกรรมการพัฒนาที่บรรณารักษ์ต้องการเข้าร่วม คือ การประชุม/สัมมนา ทั้งนี้เป็นเพราะการประชุม/สัมมนาทางวิชาการ ช่วยให้ได้รับความรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ประสบการณ์ และการค้นพบใหม่ๆ และได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กับผู้ร่วมวิชาชีพ ทำให้บุคคลได้มีโอกาสพัฒนาบทบาททางสังคม และได้มีโอกาสสร้างเครือข่ายบุคคลที่จำเป็นอย่างยิ่งในการถ่ายทอดความรู้ (สุติมา สัจจานันท์. 2556: 22-23)

หัวข้อการพัฒนาทางวิชาชีพ พบว่า หัวข้อที่บรรณารักษ์ส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาทางวิชาชีพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สามอันดับแรก คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานห้องสมุด การบริการและเผยแพร่ และการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศ สอดคล้องกับผลการวิจัยของอรจรณ์ บัณฑิตย (2552) อะเดโมดี และอะเดโปจู (Ademodi: & Adepoju. 2009) ที่พบว่า บรรณารักษ์ต้องพัฒนาความรู้สามารถในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพัฒนาการของเทคโนโลยีและวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ตลอดจนห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาใช้ในการดำเนินงาน เช่น การสร้างฐานข้อมูล และการบันทึกข้อมูลลงในฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น (พิติมา จันทมณีโชติ. 2551: 9-10; Mathew: & Baby. 2012: Online) และการใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อบรรณารักษ์ (Haliso. 2011: Online) สถาบันที่บรรณารักษ์ต้องการให้จัดกิจกรรมการพัฒนาทางวิชาชีพ คือ สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรรณยา

เฉลยปราชญ์ และอรนุช เศวตรัตยเสถียร (2556) พบว่า บรรณารักษ์ต้องการให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้จัดกิจกรรมการพัฒนาทางวิชาชีพ ทั้งนี้เป็นเพราะสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งความรู้ แหล่งศึกษาค้นคว้างานวิจัยใหม่ ๆ ตลอดจนมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญทางวิชาการและวิชาชีพ

4. แนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

แนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับบรรณารักษ์ที่นำเสนอพัฒนาขึ้นจากกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบโดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาสถานภาพของบรรณารักษ์ สภาพการพัฒนาทางวิชาชีพ ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางวิชาชีพ และความต้องการการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ และผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนได้แนวทางที่สมบูรณ์ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะบรรณารักษ์และผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาชีพ จึงเป็นแนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพที่เหมาะสมสำหรับของบรรณารักษ์ สอดคล้องกับมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2558: 3) และจรรยาบรรณบรรณารักษ์ (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. 2552: ออนไลน์) อันจะนำไปสู่สมรรถนะทางวิชาชีพที่จำเป็นและบทบาทใหม่ของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไทยใน พ.ศ.2553-2562 (ปิยะสุตา ตันเลิศ; และกุลธิดา ท้วมสุข. 2554: 620-621) และสมาคมห้องสมุดอเมริกัน (American Library Association. 2009: Online) สมาคมห้องสมุดวิจัยแคนาดา (Canadian Association of Research Libraries. 2013: Online)

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารห้องสมุด และผู้บริหารสถาบันการศึกษา

1.1 กำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ รวมทั้งมีการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีระบบและเป็นรูปธรรม ให้บรรณารักษ์ทุกคนได้มีโอกาสพัฒนาทางวิชาชีพ โดยเน้นพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากล และหัวข้อเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานห้องสมุด

1.2 ส่งเสริมให้บรรณารักษ์มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการ/คณะทำงาน/อนุกรรมการขององค์การ/สมาคมวิชาการ/วิชาชีพ เพื่อให้มีโอกาสพัฒนาตนเองและการสร้างเครือข่ายในวิชาชีพ

1.3 สร้างความตระหนักให้บรรณารักษ์ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ และบทบาททางวิชาชีพอย่างเหมาะสมและอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะต่อสถาบันอุดมศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ และสมาคม/องค์กรวิชาชีพ

ควรนำแนวทางการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ไปใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการพัฒนาทางวิชาชีพที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของบรรณารักษ์ และสมาคม/องค์กรวิชาชีพ สถาบันการศึกษามีความร่วมมือกันเพื่อจัดกิจกรรมในการพัฒนาทางวิชาชีพในรูปแบบใหม่ ๆ โดยใช้เทคโนโลยี เช่น การสัมมนาผ่านเว็บ การสัมมนาออนไลน์ และบทเรียนออนไลน์ เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ อย่างต่อเนื่อง และควรมีการศึกษาการพัฒนาทางวิชาชีพของบรรณารักษ์ห้องสมุดประเภทอื่น ๆ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาชีพบรรณารักษ์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555 – 2559**. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2558, จาก http://www.tu.ac.th/org/ofrector/planning/m1_m11/m1_m11/05_plan.pdf
- กาญจน์หทัย ศรีบุญเรือง. (2552). **ภาพลักษณ์ปัจจุบันและภาพลักษณ์ที่คาดหวังที่มีต่อบรรณารักษ์สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สารสนเทศศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัตติยา ทองทา. (2543). **ความต้องการกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมศักดิ์ ชูปวา. (2541). **แนวทางพัฒนาศักยภาพของบุคลากรช่างงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชุตินา ลัจจันนท์. (2551). **นักสารสนเทศกับการศึกษาต่อเนื่อง**. ใน **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพสารสนเทศศาสตร์ หน่วยที่ 5**. หน้า 153–188. นนทบุรี: สาขาศิลปศาสตร์ แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2556). **ประเด็นสำคัญและกรณีศึกษาการพัฒนาสมรรถนะนักสารสนเทศ**. ใน **เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพสารสนเทศศาสตร์ หน่วยที่ 4**. หน้า 1–40. นนทบุรี: สาขาศิลปศาสตร์ แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2544). **ประกาศทบวงมหาวิทยาลัยเรื่องมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544**. สืบค้นเมื่อ 29 พฤศจิกายน 2557, จาก <http://www.mua.go.th/users/he-commission/doc/law/ministry law/1-31 library standard 2544.pdf>
- เบญจวรรณ ระงับภัย. (2547). **ความต้องการเพิ่มพูนความรู้ของบรรณารักษ์ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยสุดา ต้นเจริญ; และ กุลธิดา ท่วมสุข. (2554, กรกฎาคม-สิงหาคม). **บทบาทของห้องสมุดและนักวิชาชีพสารสนเทศสำหรับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไทย พ.ศ. 2553–2562**. **วารสารสงขลานครินทร์ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**. 17(4): 607–623.
- ปิติมา จันทมนี่โชติ. (2551, กันยายน-ธันวาคม). **จะเตรียมตัวอย่างไรเมื่อต้องเป็นบรรณารักษ์ยุคเสมือนจริง**. **วารสารรัฐสมิแล**. 29(3): 9–12.
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. (2547, 10 มิถุนายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 121/ตอนพิเศษ 23. หน้า 1–14. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2558, จาก <http://dept.npru.ac.th/hr/data/files/พรบ.มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547.pdf>

- มลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ. (2538). **การวางแผนพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ระวีวรรณ ลัมฤทธิ. (2556). **ความต้องการกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรตำแหน่งบรรณารักษ์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณยา เกลยปราษฎ์; และ อรุณช ศวตริตันเสถียร. (2556). ความต้องการกิจกรรมพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. **วารสารบรรณารักษศาสตร์**. 33(1): 37-65.
- วิไลวรรณ รัตนพันธ์. (2547). **การสนับสนุนของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาวิชาชีพของบรรณารักษ์**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภรชชตรา แสนวา. (2542). **การเรี้นรู้คอมพิวเตอร์ของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2555). **บทบาทและความรู้ความสามารถของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา: รายงานการวิจัย**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สนธยา ไกรลาสสุวรรณ. (2531). **การศึกษาความคิดเห็นของบรรณารักษ์และผู้บริหารที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาบรรณารักษ์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ ก.ศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. (2552). **จรรยาบรรณบรรณารักษ์**. สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2557, จาก http://tla.or.th/about_us/ethics.html
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). **แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11** (พ.ศ.2555-2559). กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- อรุณ บัณฑิตย์. (2552). การวางแผนกลยุทธ์สถาบันบริการสารสนเทศสู่ความเป็นเลิศ: การวางแผนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเพื่อความเป็นเลิศในงานห้องสมุด. ใน **รายงานการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาครั้งที่ 27 วันที่ 14-16 ธันวาคม 2552 ณ ห้องประชุมพิมานทิพย์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมกาญจนาภิเษก จังหวัดอุบลราชธานี**. หน้า 30-34. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ร่วมกับ คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.
- อัญมณี ศรีวัชรินทร์. (2553). **สมรรถนะตามสายงานบริการของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Ademodi, D. T.; & Adepoju, E. O. (2009). **Computer Skill among Librarians in Academic Libraries in Ondo and Ekiti States, Nigeria**. Retrieved October 23, 2015, from <http://unllib.unl.edu/LPP/ademodi-adepoju.htm>

- American Library Association. (2009). **ALA's Core Competences of Librarianship**. Retrieved April 20, 2016, from <http://www.ala.org/educationcareers/sites/ala.org/educationcareers/files/content/careers/corecomp/corecompetences/finalcorecompstat09.pdf>
- Babu, B. Ramesh; Vinyagamoorthy, P.: & Gopalakrishnan, S. (2007, November). ICT Skills among Librarians in Engineering Educational Institutions in Tamil Nadu. **DESIDOC Bulletin of Information Technology**. 27(6): 55-64.
- Baro, E. E.; Eze, M. E.: & Nkanu, W. O. (2013). **E-Library Services: Challenges and Training Needs of Librarians in Nigeria**. Retrieved February 10, 2013, from <http://www.emeraldinsight.com/1065-075x.htm>.
- Canadian Association of Research Libraries. (2013). **Core Competencies for the 21st Century CARL Librarians**. Retrieved April 12, 2013, from http://www.carl-abrc.ca/uploads/pdfs/core_comp_profile-e.pdf
- Fisher, William. (2001, Summer). Core Competencies for the Acquisitions Librarian. **Library Collections, Acquisitions & Technical Services**. 25(2): 179-190.
- Haliso, Yacob. **Factors Affecting Information and Communication Technologies (ICTs) Use by Academic Librarians in Southwestern Nigeria**. Retrieved October 15, 2011, from <http://unllib.unl.edu/LPP/haliso.htm> 2011..
- Haneefa, Mohamed K.: & Abdul Shukkoor, C. K. (2010). Information and Communication Technology Literacy among Library Professionals in Calicut University, Kerala. **DESIDOC Journal of Library & Information Technology**. 30(6): 55-63.
- Mahmood, Khalid; & Khan, Muhammad Ajmal. (2007). ICT Training for LIS Professionals in Pakistan: A Needs Assessment. **Program: Electronic Library and Information Systems**. 41(4): 418-427.
- Mathew, K. Susan; Baby, M. D.: & Pillai, S. Sreerekha. (2011). **Professional Development of Academic Library Professionals in Kerala**. Retrieved October 19, 2015, from <http://dyuthi.cusat.ac.in/xmlui/bitstream/handle/purl/2362/Dyuthi-T0634.pdf?sequence=3>
- Pan, Junlin; & Hovde, Karen. (2010). **Professional Development for Academic Librarians: Needs, Resources, and Administrative Support**. Retrieved October 23, 2015, from <http://www.white-clouds.com/iclc/cliej/cl29PH.pdf>
- Woolfs, Blanche. (2005). Continuing Professional Education to Continuing Professional Development and Workplace Learning: The Journey and Beyond. In **Continuing Professional Development- Preparing for New Roles in Libraries: A Voyage of Discovery: Sixth World Conference on Continuing Professional Development and Workplace Learning for the Library and Information Professions** Edited by P. Genoni & G. Walton. pp. 14-25. München: Saur. (IFLA Publications; 116)